

WPROWADZENIE

Oddajemy w Państwa ręce kolejny numer „Białostockich Studiów Prawniczych” poświęcony problematyce zrównoważonego rozwoju, rozpatrywanej głównie przez pryzmat zagadnień prawnych. Opracowania w nim zawarte, w naszej opinii, przedstawiają stan dyskusji nad kluczowymi zagadnieniami w zakresie wyżej określonej materii. Wielopłaszczyznowość zagadnienia zrównoważonego rozwoju, w tym jego realizacji, nie powoduje jednak możliwości przyjęcia, że aspekty prawne nie są jednym z kluczowych czynników umożliwiających trafne postrzeganie zrównoważonego rozwoju, jak również, a może przede wszystkim skuteczną jego realizację. Uwzględniając tę okoliczność, z tym większym zadowoleniem przyjęliśmy szeroki odzew środowiska naukowego, w zakresie wzięcia udziału w dyskusji, której efektem są niżej zawarte opracowania. Podkreślenia wymaga również wysoki, w naszym odbiorze, ich poziom merytoryczny.

Dokonując przeglądu treści opracowań zawartych w tym numerze „Białostockich Studiów Prawniczych”, należy wskazać na artykuł prof. R. Paczuskiego. Podjął On w nim wyjątkowo ciekawą problematykę ochrony zasobów leczniczych środowiska Rzeczypospolitej Polskiej jako jedną z podstawowych form zarządzania ochroną środowiska przy respektowaniu zasady zrównoważonego rozwoju. Autor przedstawia genezę i zarys rozwoju koncepcji i podstaw prawno-ustrojowych zarządzania sprawami lecznictwa uzdrowiskowego i gospodarką uzdrowiskową w Europie i w Polsce. Autor przedstawia także obecny kształt regulacji w tym zakresie oraz diagnozuje potrzebę uporządkowania pojęć w obszarze naukowo-badawczym.

Przedmiotem artykułu prof. B. Rakoczego jest procesowy wymiar zasady zrównoważonego rozwoju. Autor stwierdza, że zasada zrównoważonego rozwoju wymaga od organu stosującego prawo najpierw uświadomienia sobie takiego konfliktu, a następnie jego identyfikacji i konkretyzacji. W dalszej kolejności organ winien dążyć do takiego rozstrzygnięcia, które pozwoliłoby urzeczywistnić skonfliktowane wartości. Dopiero w przypadku obiektywnej niemożności urzeczywistnienia obu wartości organ ma obowiązek opowiedzieć się za jedną z nich i uzasadnić swoje rozstrzygnięcie.

Dr hab. Ewa Katarzyna Czech, prof. UwB, w artykule dotyczącym istnienia jednoznaczności i spójności terminologicznej norm, w oparciu o które chronione są lasy dokonuje dogłębnej analizy wybranych ustaw. Autorka dochodzi do konkluzji, że obecny stan prawny charakteryzuje się brakiem jednoznaczności nomenklatury w obszarze ustawy o lasach i ustawy Prawo ochrony środowiska. Taki stan

rzeczy wpływa nie tylko na istnienie braku jednoznaczności, ale także spójności terminów, którymi posłużono się na gruncie norm obu powoływanych aktów normatywnych. To zaś z kolei rzutuje na możliwość i skuteczność ochrony dobra prawnego jakim są lasy.

Dr hab. Janusz Niczyporuk, prof. KUL, swój artykuł poświęca regulacji kompetencji administracji leśnej. Autor wskazuje, że z punktu widzenia oceny regulacji kompetencji administracji leśnej należy zauważyć, iż powinna ona przestrzegać wymogów: zachowania wyłączności kompetencyjnej, przestrzegania pojemności kompetencyjnej i zapewnienia przejrzystości kompetencyjnej.

Dr hab. Iwona Sierocka prof. UwB porusza problematykę wynagradzania pracowników parków narodowych. Autorka pozytywnie ocenia uprawnienia pracowników parków narodowych w sferze płacowej. Jednocześnie zwraca uwagę na postanowienia określające wynagrodzenie gwarancyjne za czas przestoju spowodowane warunkami atmosferycznymi, a także uprawnienia do „trzynastki”.

Dr Michał Domagała opisuje strukturę i zadania Urzędu Elektryfikacyjnego, wskazując jednocześnie na rosnącą rolę i znaczenie tegoż organu.

Dr Anna Franusz przedmiotem swojego artykułu uczyniła przesłanki udziału organizacji pozarządowych w postępowaniu cywilnym ze szczególnym uwzględnieniem organizacji zajmujących się ochroną środowiska. Autorka dokonała analizy zdolności sądowej i zdolności procesowej organizacji pozarządowych, legitymacji procesowej organizacji pozarządowych w sprawach o ochronę środowiska. W artykule sformułowano tezę, iż istota legitymacji procesowej organizacji pozarządowej wyraża się między innymi w *sui generis* interesie prawnym organizacji, będącej w gruncie rzeczy interesem osoby fizycznej, na rzecz której organizacja występuje w postaci ochrony praw obywatela. Ponadto działalność organizacji zajmującej się ochroną środowiska winna korespondować z przedmiotem procesu, a także organizacja taka musi uzyskać pisemną zgodę osoby fizycznej na wytoczenie powództwa na jego rzecz.

Dr Marzena Furtak-Niczyporuk dokonuje analizy warunków transportu niebezpiecznych odpadów medycznych. Autorka przedstawia regulacje prawne zarówno polskie, jak i unijne, wskazując na kluczowe problemy związane z przedstawianą materią.

Dr Aleksy Goettel opisuje wybrane proekologiczne preferencje podatkowe podnosząc, że prawo podatkowe może stanowić jeden z elementów proekologicznej polityki państwa, ale jednocześnie podkreśla, że ustawodawca podatkowy – gdy chodzi o stosowanie preferencji – znacznie większą wagę przywiązuje do kreowania polityki prorodzinnej, socjalnej, czy też stymulującej procesy gospodarcze niż do idei ochrony środowiska naturalnego.

Referat dr Ewy Jastrzębskiej poświęcony jest roli państwa we wdrażaniu koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu w Unii Europejskiej. Celem opracowania jest ocena działań wspierających wdrażanie koncepcji społecznej odpowiedzialności (*social responsibility, corporate social responsibility – CSR*) podejmowanej przez polską administrację publiczną. Punktem wyjścia rozważań jest krytyczna analiza polityki UE w zakresie CSR, która stanowi podstawę identyfikacji obszarów i funkcji państwa we wdrażaniu koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu. Na tym tle przedstawiono dobre praktyki państw europejskich, szczególną uwagę poświęcając Polsce.

W artykule pt. „Rola systemu ekozarządzania i audytu EMAS w realizacji zrównoważonego rozwoju”, dr Aneta Kaźmierska-Patrzyzna i mgr Katarzyna Kaźmierska-Stępniać opisują wspólnotowy instrument prawa ochrony środowiska – system ekozarządzania i audytu EMAS, który stanowi nowoczesną metodę zarządzania, ukierunkowaną na osiągnięcie celów ochrony środowiska.

Przedmiotem artykułu dr. Sebastiana Sikorskiego jest rola Narodowego i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w systemie finansowania ochrony środowiska.

W swoim artykule dr Marta Woźniak wskazuje na konieczność zachowania ładu przestrzennego, jako paradygmatu zrównoważonego gospodarowania przestrzenią.

Przedmiotem artykułu mgr Marty Czech jest procedura wywłaszczenia nieruchomości na cele związane z ochroną środowiska.

Mgr Edyta Dołęgowska porusza problematykę ograniczania własności ze względu na ochronę środowiska w kontekście zasady zrównoważonego rozwoju. Wskazuje przy tym na kontekst ochrony interesu indywidualnego w zestawieniu z ochroną dobra wspólnego, jakim jest środowisko naturalne.

Mgr Agnieszka Gibas-Kuźmich porusza temat zgłoszenia udziału organizacji ekologicznych w postępowaniu w sprawie wydania pozwolenia na budowę, w którym wymagany jest udział społeczeństwa. Autorka analizuje rozwiązania prawne w tym zakresie, zauważając jednocześnie, że obecna konstrukcja prawna stwarza możliwość blokowania procesów budowlanych przez organizacje ekologiczne.

Mgr Piotr Jać i mgr Karolina Zapolska opisują wyjątkowo interesującą kwestię narzędzi tzw. „miasta inteligentnego” w koncepcji zarządzania zrównoważonym rozwojem. Autorzy wskazują, na czym polega idea *smart cities*. Wskazują, w jaki sposób koncepcja ta wdrażana jest w ustawach samorządowych.

Mgr Natalia Miłostan opisuje problematykę polityki zrównoważonego rozwoju w zamówieniach publicznych. Szczegółowo zostały przeanalizowane tzw. zielone zamówienia publiczne, jako praktyczny instrument ochrony środowiska i polityki

ekologicznej, który może być stosowany przez zamawiających. W artykule zostały także omówione możliwości wykorzystania kryteriów środowiskowych na różnych etapach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, których skutkiem będzie dążenie do realizacji zasad zrównoważonego rozwoju.

Przedmiotem artykułu mgr Anny Pieniak są regulacje dotyczące usług odbierania odpadów komunalnych świadczonych przez przedsiębiorców na gruncie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Autorka wskazuje na obowiązki i uprawnienia podmiotów prowadzących działalność z zakresu odbierania odpadów komunalnych.

Ilona Radziwon porusza tematykę ustanawiania i funkcjonowania obszarów Natura 2000. Autorka wskazuje, że obszary te, pomimo pewnych uciążliwości dla prowadzenia działań inwestycyjnych, w gruncie rzeczy przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju.

W ostatnim artykule Mateusz H. Ziemblicki opisuje uwarunkowania prawne nadzoru nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa. Autor podnosi szereg wątpliwości prawnych związanych ze sprawowaniem nadzoru nad lasami niepaństwowymi.

Żywimy nadzieję, że kolejny numer „Białostockich Studiów Prawniczych” i zamieszczone w nim artykuły stanowiły będą znaczny wkład w obszar nauki poświęcony aspektom prawnym zrównoważonego rozwoju, a lektura tego numeru stanowiła będzie inspirację do wielu naukowych przemyśleń.

*Ewa K. Czech
Artur K. Modrzejewski*